

Openbaring 3:1-6

1 ¶ Schrijf aan de engel van de gemeente in Sardes:

“Dit zegt hij die de zeven geesten van God en de zeven sterren heeft: Ik weet wat u doet; overal wordt beweerd dat u het leven hebt, terwijl u dood bent.

2 Word wakker, versterk uw laatste krachten: u bent op sterven na dood. Want ik merk dat uw gedrag tekortschiet in Gods ogen.

3 Herinner u dat u de boodschap hebt ontvangen en begrepen. Houd eraan vast en breek met het leven dat u nu leidt. Maar als u niet wakker wordt, kom ik onverwacht als een dief, op een tijdstip dat u niet kent.

4 Maar enkelen in Sardes hebben hun kleren schoon gehouden. Zij zullen bij me zijn, in het wit gekleed, want ze verdienen het.

5 Wie overwint zal zich ook in het wit kleden. Ik zal zijn naam niet uit het boek van het leven schrappen, maar juist voor hem getuigen ten overstaan van mijn Vader en zijn engelen.

6 Wie oren heeft, moet horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.”

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Misschien kent u het gezegde: zo rijk als Croesus.

Croesus was de Bill Gates van de oudheid; Hij was in de 5e eeuw v. Chr. de koning van imperium Lydië en Sardes was daarvan het centrum.

Sardes was vooral bekend geworden om zijn textielnijverheid (kleding) en ook om zijn goudsmeden, want in een nabije rivier, de Dactylos, werd namelijk goud gevonden.

Ook zou in deze stad voor het eerst muntgeld zijn geslagen.

Sardes was dis een zeer welvarende stad.

Er was ook een grote Joodse gemeenschap en vandaag getuigen de resten van een synagoge nog van Joods leven tot aan de 3e eeuw n. Chr.

Verder was er in Sardes ook een grote sportschool, een gymnasium en een tempel ter ere van Cybele, later Artemis, de godin van de vruchtbaarheid.

Temidden van dat alles leefde een christelijke gemeente waar werd gebeden, gezongen, de Schriften werden onderwezen en brood werd gebroken in naam van Jezus

Welke houding neemt de kerk van Sardes aan, welke plaats neemt ze in temidden van rijkdom, een sportschool en de verering van de vruchtbaarheid?

Die vraag moet ons aanspreken, want wij leven ook te midden van weelde in een cultuur waar de sport, de lichaamscultuur en de vruchtbaarheid, de vooruitgang tot hoogste norm is geworden.

Deden ze het goed daar, die christenen?

Wel, tot die gemeente die ook wel het “Jeruzalem van Klein-Azië” werd genoemd, klinkt de boodschap. “Jullie hebben de naam, de reputatie, dat je leeft, maar jullie zijn ... dood”... want Ik heb geen van jullie werken vol bevonden voor mijn God.

Wat was er dan in hemelsnaam aan de hand?

Daar krijg je niet echt een goed beeld van.

In Sardes hadden ze geen tegenwerking van de Joodse gemeenschap, zoals in Smyrna

Er was ook geen Romeinse overheid, die christenen voor de leeuwen of op de brandstapel wilde gooien.

Er waren geen lastige stadsbestuurders, die de christenen dwars zaten met

economische strafmaatregelen, geen heidense medeburgers, die de christenen belasterden of discrimineerden. We lezen ook niets over ketterij of dwaalleer en twisten binnen de kerk. Er staat geen valse profeet op de kansel. Niets van dat alles. Dus: wat is er dan aan de hand?

Welke klachten waren er? Wel, het waren, zoals een dokter dat wel tegenkomt op het spreekuur: "vage klachten".

Er was iets, maar nader onderzoek moest uitwijzen, wat precies. Er was iets mis, maar wat dan wel? Er ontbrak iets.

Alles ging gewoon zijn gangetje -dag in, dag uit; zondag in, zondag uit- en misschien was dat het nou juist. Misschien was dat de dood in de pot: "Jullie denken dat je leeft, maar je bent dood". Misschien was het een gemummificeerd christendom, een sarcofaag.

Zoals die predikant in Duitsland die tegen zijn gemeente zei: volgende week gaan we de kerk begraven en iedereen schrok maar de volgende zondag stroomde de mensen toe en wat zagen ze: in het gebouw stond een kist waar iedereen langs moest lopen met daarin een spiegel waarin je jezelf zag en toen kwam de overweging: "heb je jezelf wel eens goed bekeken". Zijn wij misschien doods? Die spiegel werd in Sardes voorgehouden.

Ik las eens van iemand die naar het wassenbeeldenmuseum van Madame Tussaud ging en aan de portier vroeg hoe laat het museum dicht ging. Maar die antwoordde niet, want hij was zelf een wassen beeld.

Dat kan in en met de kerk gebeuren: dat alles, ook geloof, gebed en God gewoon deel gaan uitmaken van de inventaris en dat er dan wordt gevierd, gezongen, gebeden, maar niemand weet meer waarom, het is een cultuurtje geworden, meer vorm dan inhoud.

Het is leeg, slaperig, doods. Nou ja, uitzonderingen bevestigen de regel.

Er zijn in Sardes nog een paar buitenbeentjes, die de moed niet hebben opgegeven. Een klein enthousiast groepje, dat verlangend uitziet naar de grote dag, dat het vuur van God weer op zal laaien: enkele personen die hun kleren niet bezoedeld hebben, zij worden opgeroepen het overige -de anderen- die dreigen te sterven, te versterken.

Maar voor de rest zijn ze daar in slaap gesukkeld. Een levensgevaarlijke slaap, een doodsslaap en nu 1900 jaar later is er in het Turkse Sart en het dorpje Sahlili, ook geen enkele christen meer te bekennen, alleen die enkele toerist... Dat geeft te denken! Hoe komt dat toch?

Ze hadden in Sardes toch beter moeten weten! In de geschiedenis is het een aantal keren voorgekomen, dat de rijke stad (rijkdom maakt jaloers en trekt dieven aan) 's nachts werd overvallen door een vijandelijk leger. Iedereen lag rustig te slapen, waande zich veilig, maar de vijand kwam als een dief in de nacht.

Maar zo zegt de Heer, kan ik jullie overvallen als een dief in de nacht", en roep ik jullie ter verantwoording.

De brief aan Sardes was bedoeld om die de gemeente daar wakker te schudden. En die brief zal op de eerste dag van de week, als de christenen bij elkaar waren in een van hun huizen -er was nog geen kerkgebouw- zijn voorgelezen: "Dit zegt Hij, die de zeven Geesten Gods heeft".

Zeven, als teken van de volheid van de Geest, de Geest die tot leven kan wekken.

Moeten wij als uit de doden tot leven gewekt worden? Het gaat toch goed met ons?

"Dit zegt Hij die de 7 sterren heeft, 7 sterren, teken van macht en heerschappij, Jezus de Heer van de kerk, van de kerken in Klein Azie, Jezus leeft ... Jezus spreekt.

Maar kan dat dan? Alles van boven komt toch van beneden? Is het geen mensenwoord van Johannes, die zegt dat Jezus leeft, terwijl hij eigenlijk dood is. En dan klinkt het: Nee, jullie, jullie zeggen dat je leeft, maar je bent dood. Niet Ik! Wees wakker!

Zal het zo gegaan zijn in Sardes?

En gaat het zo ook bij ons? Zijn er ook bij ons geen twijfels over de wel of niet levende Heer, en moet je die twijfels dan verstaan als uitingen van mensen die verder zijn en meer ontwikkeld zijn dan vroeger, of zijn het juist signalen, die verraden dat wij dood zijn van binnen?

Is het niet hoog tijd om wakker te worden? Dat is niet altijd leuk, want slapen kan heerlijk zijn. Je vergeet je zorgen, je vergeet je verantwoordelijkheid.

Als je ogen open gaan, word je rust verstoord. En nu lijkt het alsof de Heer de gemeente a.h.w. uit bed gooit om er oog voor te krijgen hoe ze er voor staat: jullie klederen zijn bezoedeld. Dat moet de mensen hebben aangesproken, want in textielstad waar ook kleding werd geleverd gebeurde het nogal eens dat er verfspatten op de jurk kwamen, bezoedeld werd, vuil, een uitdrukking, die aangeeft dat er iets grondig mis is, nergens meer voor geschikt.

En datgene wat er mis is in Sardes is gebrek aan 'leven' en het kenmerk van leven is beweging. Misschien was het wel te statisch in Sardes, misschien heeft men te weinig oog voor wie God is en hoe je je houding bepaalt als christen in je omgeving. Misschien was men innerlijk tot stilstand gekomen, was er geen geestelijke groei, was men ingeslapen, was men dood.

En wat er dan gedaan moet worden is dit: wakker worden, opstaan, je vuile kleren uittrekken en nieuwe kleren aantrekken.

Vuile kleren: dat is het beeld, dat de Bijbel gebruikt voor het feit dat er iets mis is en misschien is dat nog sprekender dan het beeld van de vuile handen, want die kun je namelijk zo onder de kraan houden.

Maar vuile kleren moet je eerst uittrekken. Je moet je dus bloot geven.

En kun je dat? Durf je dat? Erkennen dat er iets aan schort in je relaties naar anderen, naar God toe...

Ja, het kan, want Hij lacht je niet uit zodat je je blijft schamen, maar Hij staat klaar met nieuwe kleren: "Ik zal je witte kleren geven", spreekt de Heer, de kleermaker en modeontwerper van Sardes.

Witte kleren geeft Hij, feestkleren, kleren van licht, van leven, van overwinning en zo worden de christenen in Sardes uitgenodigd, zoals er staat 'met Hem -de Opgestane Heer- te wandelen in witte kleren.

Dat wandelen in witte kleren geeft aan hoe de opstelling, de instelling van christenen is. Laten we daar naar luisteren als een voorbereiding voor het avondmaal volgende week.

Hoe hadden de christenen in Sardes zich te gedragen temidden van de rijkdom, de sportschool en de vruchtbaarheidsgodsdienst; het lijkt een vraag voor ons, want ook wij leven in een rijke wereld waar de sport, de lichaamscultuur floreert en waar alles wat vooruitgang is meetelt.

Hoe moet je je opstellen?

Er is een levensfilosofie die zegt: stroom maar met alles mee, I go with the flow, met de stroom meedrijven. Meedoen met de stroom die naar rijkdom streeft, de stroom die naar prestaties en records streeft in het gymnasium

Maar als je dat echt tot je levensfilosofie maakt dan moet je eens kijken naar een rivier die stroomt. Alleen dode vis drijft met de stroom mee en dat deden veel christenen in Sardes blijkbaar, want die waren dood.

De andere reactie is dan: midden in de stroom blijven staan, als een rots in de branding, leven hier en nu zoals die hoofdpersoon in Aldous Huxley's boek Pala Island die op een onbewoond eiland opeens een papegaai hoorde krijsen: 'Here and now boys'.

En daarin hoorde hij: ik leef nu en laat me niet door gisteren en morgen bepalen en ook dat was een levenswijsheid in Sardes: geniet hier nu en vooral volop, de vruchtbaarheidscultus, het genot, de SBS-6 cultuur, doe wat je lekker vindt Maar ook dat wereldje wordt erg smal, kortstondig en leeg..

De christenen in Sardes worden uitgenodigd niet om mee te stromen en ook niet om stil te staan, maar om te wandelen met de Heer in witte kleren.

Wat is wandelen? Wandelen is iets anders dan lopen.

Lopen doe je als het moet. Je loopt van x naar y, omdat je ergens moet wezen.

Wandelen is ook geen rennen en hollen zodat je niets ziet onderweg

Nee, wandelen doe je met plezier. Zo maar. Omdat je het leuk vindt om te doen. Het geeft ontspanning. Je komt tot rust, je hebt tijd om je te verwonderen, open ogen om te genieten en je bent toch in beweging

De grondhouding bij dat wandelen is vertrouwen, is rust, je rent niet heen en weer om zo nodig met alles mee te doen, je hebt dat alles -die rijkdom, die sportschool, die vooruitgang- niet nodig maar om gelukkig te worden. Je hoeft het niet helemaal te verketteren, maar het is geen afgod voor je, want er is een Heer die jou draagt, met je opwandelt.

En al wandelende probeer je te zien wat je ooit ontvangen en gehoord hebt van Hem en je probeert dat te bewaren en je er zo nodig dagelijks toe te bekeren. Je wordt open voor een nieuwe ontmoeting met Hem, volgende week in de tekenen van brood en wijn.

Wie zo wandelt krijgt beloftes: je naam komt in het boek des levens te staan, Jezus belijdt je naam voor zijn Vader. Dat is leven uit de doden.

Tegen zo iemand zegt de Heer: je mag de naam hebben dat je dood bent, maar Ik zeg dat je leeft!!!

Amen